

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndc/1/2023
Identifikačné číslo spisu: 2122207142
Dátum vydania rozhodnutia: 26.01.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:2122207142.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky (manželky) I. B. D., bývajúcej v M. W. B. A. XXXX, G. XXX, X. X., zastúpenej Mgr. Andreou Šutovskou, advokátkou so sídlom v Trnave, Vájanského 39, adresa na doručovanie Piešťany, A. Dubčeka 17, proti odporcovi (manželovi) A. D., bývajúcemu v D., J. S. XXX/XX, t.č. bývajúcemu v M. W. B. A. XXXX, G. XXX, X. X., o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletým deťom A. D., nar. X.X.XXXX a P. D., nar. XX.XX.XXXX, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 43P/161/2022, o návrhu navrhovateľky na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 Civilného sporového poriadku, takto

rozhodol:

Návrhu navrhovateľky na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 43P/161/2022 Okresnému súdu Trnava v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu navrhovateľky na prikázanie veci Okresnému súdu Trnava z dôvodu vhodnosti (podľa § 39 ods. 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „CSP“). Návrh odôvodnila tým, že k Okresnému súdu Košice II nemá navrhovateľka ale ani odporca žiadnu väzbu, odporca má v Košiciach II formálne evidovaný trvalý pobyt. Vzhľadom na zásadu účelnosti, rýchlosti a hospodárnosti konania by sa mali preferovať reálne väzby medzi súdom a účastníkmi konania, najmä ak sú nimi maloleté deti s ohľadom na miesto, kde tieto majú faktické bydlisko (protektívna funkcia). Z uvedených hľadísk navrhla vec z dôvodu vhodnosti prikázať Okresnému súdu Trnava.

2. Odporca (manžel) súhlasil s návrhom na prikázanie veci inému súdu, uviedol, že v D. sa nezdržiava a jeho pobyt v D. je len formálny. Býva v Rakúsku a na Slovensko chodí len do práce.

3. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP možno na návrh ktorejkoľvek zo strán sporu prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Košice II) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Trnava). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

5. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania (účastníka civilného mimosporového konania) na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania (civilného mimosporového konania) alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však v závislosti od predmetu sporu, postavenia sporových strán (účastníkov konania), ale aj podmienok pre rýchlejšie dosiahnutie výsledku v spore (v konaní). Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

6. S poukazom na už uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania.

7. V danom prípade navrhovateľka odôvodňuje vhodnosť ňou navrhovanej delegácie veci tým, že s návrhom o rozvod sa obligatórne spája konanie o úpravu práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, ktoré bývajú s oboma rodičmi v M. W. B. A. XXXX, G. XXX, X. X.. Maloleté deti v Rakúskej republike navštevujú predškolské a školské zariadenia. Odporca, ktorý návrh nepodal má v Rakúskej republike prechodný pobyt. Dochádza do práce na 24 hodinové služby raz týždenne do Vojenského útvaru Voderady pri Trnave, Ministerstva obrany SR a následne sa vracia späť do Rakúskej republiky. V D. má len formálne evidovaný trvalý pobyt. V predmetnej veci rozvodu a ÚPP k maloletým deťom by mohol mať právomoc aj miestne príslušný súd v Rakúskej republike. Ale odporca, ktorý návrh nepodal neovláda dostatočne nemecký jazyk, preto by predmetné konanie pred rakúskym súdom prebiehalo oveľa dlhšie, bolo by pre manželov nákladnejšie vzhľadom na príbratie tlmočníka a aj potrebu právneho zástupcu oboch účastníkov.

8. Najvyšší súd v tomto kontexte vníma akcentáciu širšieho verejného záujmu na poskytnutí ochrany účastníkom mimosporového konania (protektívna funkcia) cez prizmu, ktorá sleduje najlepší záujem maloletých detí. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby (k rodičom, príbuzným, priateľom, prostrediu a pod.), vývinové potreby (vek, školské, zdravotné, záujmové potreby a pod.), či stabilitu budúceho výchovného prostredia (životné, ako aj bytové pomery rodičov, ich hmotné zabezpečenie, povahové vlastnosti a pod.). V praxi súdov sa pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností vychádza najmä z návrhov a vyjadrení rodičov, ako aj kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa, z ktorého správ o predpokladoch na výchovu dieťaťa a o vhodnosti výchovného prostredia súdy čerpajú podklad pre svoje rozhodnutie. Nie je vylúčené ani znalecké dokazovanie, či zisťovanie názorov maloletého vzhľadom na jeho vek a vyspelosť. Nepochybne sa jedná o úkony, ktoré ovplyvňujú hospodárnosť i rýchlosť konania a po skutkovej stránke môžu viesť k spoľahlivejšiemu a dôkladnejšiemu posúdeniu veci.

9. Po komplexnom vyhodnotení uvedených skutočností, pomeru účastníkov na oboch procesných stranách, prihliadnuc na charakter konania a sledujúc ochranu najlepších záujmov maloletých detí možno konštatovať, že navrhované prikázanie veci inému súdu je v záujme zabezpečenia hospodárnosti a rýchlosti konania. Z týchto dôvodov preto najvyšší súd návrhu navrhovateľky na prikázanie veci v

zmysle § 39 ods. 2, 3 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP vyhovel.

10. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.